Ευκαιρίες και Προκλήσεις από τις Ανατροπές στην Αυτοκίνηση

*Του Δημήτρη Μιχαρικόπουλου **

Βιώνουμε ήδη έναν ριζικό μετασχηματισμό του τοπίου της αυτοκίνησης, παράλληλα με τις αλλαγές στην παραγωγή και διαχείριση της ενέργειας και στον τρόπο που κινούμαστε και ζούμε στις πόλεις μας. Ο πλήρης εξηλεκτρισμός της αυτοκίνησης, όπως επίσης και τα διασυνδεδεμένα και αυτόνομα οχήματα, αποτελούν ήδη μια πραγματικότητα, που πάρα πολύ σύντομα θα υιοθετηθεί μαζικά και θα επιφέρει τεράστιες αλλαγές σε οικονομικό, περιβαλλοντικό και κοινωνικό επίπεδο. Η επιδείνωση του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής, που πλέον γίνεται αντιληπτό όλο και εντονότερα, όλο και συχνότερα σε κάθε περιοχή του πλανήτη μας και οι αντίστοιχες κανονιστικές πρωτοβουλίες σε διεθνές επίπεδο για την αντιμετώπιση του, έχουν θέσει την αυτοκινητοβιομηχανία ενώπιον των ευθυνών της για την παραγωγή καθαρών οχημάτων.

Η πρόσφατη είδηση για την ίδρυση στην Ελλάδα μια μονάδας έρευνας και ανάπτυξης της Tesla, πρωτοπόρου, παγκοσμίως, κατασκευαστή ηλεκτρικών αυτοκινήτων δημιούργησε και στη χώρα μας ευρύτερο ενδιαφέρον για την ηλεκτροκίνηση γενικότερα. Όμως τόσο η προετοιμασία μας, όσο και γενικότερα η συνειδητοποίηση για τις συνέπειες των συντελούμενων αλλαγών παραμένει χαμηλή, ιδιαίτερα εάν συγκριθεί με την κατάσταση σε άλλες χώρες.

Η Πολιτεία, στο Εθνικό Πλαίσιο Πολιτικής για τα Εναλλακτικά Καύσιμα στις Μεταφορές, που δημοσιοποιήθηκε πριν τέσσερις μήνες, θεωρεί ότι στα προσεχή 10-15 χρόνια τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα θα αποτελούν ένα πολύ μικρό κλάσμα των κυκλοφορούντων οχημάτων στην Ελλάδα (με το πιο αισιόδοξο σενάριο θεωρεί ότι το 2030 δε θα έχουν υπερβεί τα 15.000) και άρα θα μπορούσε να υποθέσει κανείς ότι δεν είναι ένα πεδίο άξιο μεγαλύτερης προσοχής, από αυτή που απαιτούν οι στοιχειώδεις υποχρεώσεις συμμόρφωσης στις πολιτικές και κανονισμούς της ΕΕ.

Η εκτίμηση αυτή όμως διαψεύδεται ήδη από τις εξελίξεις, που, φυσικά, τρέχουν ανεξαρτήτως των όποιων προσεγγίσεων γίνονται από τους ιθύνοντες στη χώρα μας. Ποια όμως είναι τα κρίσιμα σημεία, που αναμένεται εντός της προσεχούς τριετίας να πυροδοτήσουν την έκρηξη της ηλεκτροκίνησης και της μαζικής διείσδυσης των ηλεκτρικών αυτοκινήτων παγκοσμίως, αλλά και στην Ελλάδα.

1. Η μείωση του κόστους κτήσης των ηλεκτρικών αυτοκινήτων, που θα προέλθει αφενός λόγω της ταχείας αποκλιμάκωσης των τιμών των μπαταριών ιόντων λιθίου, που εκτιμάται ότι θα πέσουν κάτω από τα 100 δολάρια ανά kWh ως το 2020 και αφετέρου από τη μαζική παραγωγή ηλεκτρικών αυτοκινήτων κυρίως από Κινέζους κατασκευαστές, που ήδη επενδύουν κολοσσιαία κεφάλαια σε αυτόν τον τομέα, με στόχο να αποκτήσουν την πρωτοκαθεδρία στις διεθνείς αγορές.

2. Η δέσμευση όλων των μεγάλων κατασκευαστών αυτοκινήτων και οι αντίστοιχες επενδύσεις, που ήδη πραγματοποιούν, για το λανσάρισμα ενός μεγάλου αριθμού μοντέλων ηλεκτρικών αυτοκινήτων, με αρκετά μεγάλες αυτονομίες, που μέσα στην επόμενη διετία θα έχουν πολλαπλασιάσει τις αντίστοιχες επιλογές για τους καταναλωτές. Η Ελληνική αγορά αυτοκινήτου δεν μπορεί να αποτελέσει εξαίρεση στην γενικότερη πολιτική πωλήσεων και στις δεσμεύσεις των αυτοκινητοβιομηχανιών, που αύτως ή άλλως θα εξηλεκτρίσουν πλήρως το στόλο τους μέσα στα επόμενα 10 χρόνια.

3. Η αυστηροποίηση του κανονιστικού πλαισίου για τους εκπεμπόμενους ρύπους και την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα, που σταδιακά θα οδηγήσει στον εξοβελισμό των αυτοκινήτων με θερμικό κινητήρα από τις μεγάλες πόλεις.

Τι συνεπάγεται όμως η διαφαινόμενη μαζική διείσδυση των ηλεκτρικών οχημάτων για τη χώρα μας και πως θα μπορούσε να επωφεληθεί;

• Εν αντιθέσει με τα ορυκτά καύσιμα που αποτελούν προϊόν εισαγωγής, που επιβαρύνουν το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, η παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας γίνεται κατά βάση εντός Ελλάδας και μάλιστα κάθε χρόνο με όλο και πιο μεγάλη συμμετοχή των ΑΠΕ. Ο εξηλεκτρισμός του στόλου των κυκλοφορούντων οχημάτων και των μετακινήσεων γενικότερα θα επιφέρει σημαντικά οφέλη στο ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών και στην εθνική οικονομία.

• Η τεχνολογική μεταστροφή στα ηλεκτρικά αλλά και στα αυτόνομα οχήματα μετακινεί το επίκεντρο ενδιαφέροντος της αυτοκινητοβιομηχανίας σε τομείς όπως οι ηλεκτροκινητήρες, τα ηλεκτρονικά ισχύος και η ανάπτυξη λογισμικού για τις λειτουργίες που συνδέονται με τα αυτόνομα και διασυνδεδεμένα αυτοκίνητα, που μπορούν να αποτελέσουν πεδία στα οποία μπορεί ευκολότερα να αναδειχθούν με ανταγωνιστικό τρόπο ελληνικές επιχειρήσεις, που θα αξιοποιήσουν και το κατηρτισμένο επιστημονικό δυναμικό της χώρας.

• Οι δυνατότητες αποθήκευσης και επιστροφής ενέργειας από τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα, που σε λίγο διάστημα θα έχουν ευρεία εφαρμογή μπορούν να συμβάλλουν στην μεγαλύτερη διείσδυση των ΑΠΕ στο ενεργειακό μείγμα της χώρας, αλλά και στη μείωση της τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας, με προφανή οφέλη για το περιβάλλον και την οικονομία συνολικά, αλλά και για τους καταναλωτές.

Για τους λόγους αυτούς, αλλά και γιατί δεν πρέπει να χαθεί η ευκαιρία η Ελλάδα να επωφεληθεί από τις ανατρεπτικές αλλαγές, που φέρνει η ηλεκτροκίνηση, είναι σκόπιμο άμεσα να εφαρμοστεί ένα συνολικό σχέδιο για την ταχεία προσαρμογή της χώρας στο νέο περιβάλλον των καθαρών μετακινήσεων. Η συζήτηση που γίνεται εξαντλείται κυρίως στη σκοπιμότητα λήψης μέτρων επιδότησης της αγοράς ηλεκτρικών αυτοκινήτων και στη δημιουργία σημείων επαναφόρτισης με δημόσιες επενδύσεις. Ωστόσο, ο αντίκτυπος άλλων παρεμβάσεων που μπορεί να αφορούν τα κρατικά οχήματα, την ενθάρρυνση εξηλεκτρισμού των επαγγελματικών στόλων ή των ταξί, ή που μπορεί συνδυάζονται με την αειφορία του τουριστικού μας προϊόντος, τη στοχευμένη ανάπτυξη υποδομών επαναφόρτισης, σε περιοχές με χαρακτηριστικά κατοικίας (πολυκατοικίες χωρίς χώρους στάθμευσης) που δεν επιτρέπουν τη φόρτιση των οχημάτων στον ιδιωτικό χώρου του κατόχου, την ενίσχυση της έρευνας σε συναφείς με τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα τομείς και την εξάλειψη των εμποδίων για πραγματοποίηση επενδύσεων στην ηλεκτροκίνηση, μπορεί να έχουν πολύ αποδοτικότερα και αμεσότερα αποτελέσματα.

* Ο Δημήτρης Μιχαρικόπουλος είναι Διευθυντής και Συνιδρυτής της εταιρείας FORTISIS (dimitris@fortisis.eu)